

POSTANOWIENIE

Dnia 13 sierpnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

po rozpoznaniu z urzędu, na posiedzeniu bez udziału stron ,

w dniu 13 sierpnia 2013 r.,

w sprawie R. T. J.

skazanego z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw.

z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i innych ,

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 4 października 2012 r.,

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w S. z dnia 26 kwietnia 2012 r.,

na podstawie art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 531 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

I. pozostawić bez rozpoznania kasację obrońcy skazanego R. T. J.;

II. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciążyć skazanego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w S. z dnia 26 kwietnia 2012 r., R. T. J. został skazany:

- za ciąg dwóch przestępstw z art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k., przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k. i art. 33 § 1 i 2 k.k. na karę 2 lat pozbawienia wolności i 150 stawek dziennych grzywny;

- za przestępstwo z art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 296 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności i 200 stawek dziennych grzywny;
- za przestępstwo z art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 218 § 1 k.k. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;
- na podstawie art. 86 k.k. i art. 87 § 1 k.k. orzeczono wobec oskarżonego łączną karę pozbawienia wolności w rozmiarze 2 lat i 6 miesięcy oraz grzywny w rozmiarze 300 stawek dziennych przy ustaleniu, iż wysokość jednej stawki wynosi 100 zł.

Apelacje od tego wyroku wnieśli obrońca oskarżonego oraz prokurator na jego niekorzyść.

Po ich rozpoznaniu Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 4 października 2012 r., zmienił zaskarżony wyrok w następujący sposób:

- uchylił rozstrzygnięcie dotyczące skazania za czyn z art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 218 § 1 k.k. i na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 101 § 1 pkt 4 k.k. i art. 102 k.k. postępowanie w tym zakresie umorzył, a kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa;
- poprawił błędną kwalifikację prawną czynów przypisanych oskarżonemu w pkt III, ppkt 2, 3 i 4 wyroku przyjmując w miejsce art. 18 § 1 k.k. przepis art. 18 § 2 k.k.,
- uchylił rozstrzygnięcie o karach łącznych pozbawienia wolności i grzywny;
- uchylił wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze co do czynów przypisanych R. J. w pkt III, ppkt 2, 3 i 4 wyroku i w tym zakresie przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w S. do ponownego rozpoznania;
- w pozostałym zakresie utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Kasację od tego wyroku wniósł obrońca skazanego, zaskarżając wyrok Sądu Apelacyjnego w części, a to w zakresie, w jakim utrzymano wyrok Sądu I instancji w mocy. Zarzucił rażące naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. oraz art. 7 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. i w konkluzji wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu.

Zarządzeniem upoważnionego sędziego Wydziału II Karnego Sądu Apelacyjnego z dnia 30 kwietnia 2013 r., kasacja została przyjęta na podstawie art. 530 § 1 k.p.k. jako odpowiadająca warunkom formalnym (k. 5664, tom 28). Wpłynęła ona do Sądu Najwyższego w dniu 1 lipca 2013 r.

W pisemnej odpowiedzi na kasację Prokurator Prokuratury Apelacyjnej wniósł o jej pozostawienie bez rozpoznania, jako niedopuszczalnej z mocy ustawy.

W zaistniałej sytuacji procesowej zaszła zatem potrzeba rozstrzygnięcia z urzędu, czy przedmiotowa kasacja została prawidłowo przyjęta i czy jest prawnie dopuszczalna.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Należy stwierdzić, że kasacja wniesiona przez obrońcę skazanego R. J. jest niedopuszczalna z mocy ustawy i jako wadliwie przyjęta podlegała pozostawieniu bez rozpoznania.

Zgodnie z przepisem art. 519 k.p.k. kasacja przysługuje tylko od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie. Jednocześnie przepis art. 523 § 2 k.p.k. określa przedmiotowe ograniczenia i wskazuje kategorie spraw, w których kasacja może być wniesiona przez strony. Stanowi, że kasację na korzyść oskarżonego można wnieść jedynie w razie skazania za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania.

A zatem *a contrario*, dyspozycją tego przepisu nie są objęte przypadki prawomocnego skazania, jeżeli takiemu skazaniu nie towarzyszy jednocześnie prawomocne orzeczenie o wymierzeniu kary bezwzględnej pozbawienia wolności.

W konsekwencji kasacja nie przysługuje stronie w sytuacji, gdy sąd odwoławczy utrzyma w mocy rozstrzygnięcie w przedmiocie winy i kwalifikacji prawnej czynu, lecz uchyli orzeczenie w przedmiocie kar i w tym zakresie przekaże sprawę do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji. Prawomocne rozstrzygnięcie o uznaniu winy oskarżonego co do przestępstwa zarzuconego mu w akcie oskarżenia, przy braku orzeczenia o karze, nie kończy postępowania w zakresie rozstrzygnięcia co do odpowiedzialności karnej oskarżonego. W takiej sytuacji niemożliwa jest bowiem ocena dopuszczalności kasacji ze względu właśnie na wskazane wcześniej ograniczenia przedmiotowe, zaś prawomocnym wyrokiem

kończącym postępowanie w sprawie będzie dopiero prawomocny wyrok, wydany po ponownym rozpoznaniu sprawy i rozstrzygnięciu o karze (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 2 marca 2011 r., II KK 244/10, OSNKW 2011, z. 5, poz. 46; z dnia 30 grudnia 2011 r., IV KK 403/11, Lex Nr 1112352; z dnia 16 maja 2007 r., III KK 46/06, OSNKW 2008, z. 4, poz. 24).

Reasumując należy stwierdzić, że kasacja nie przysługuje od prawomocnych wyroków sądu odwoławczego, które nie kończą postępowania, a więc od wyroków uchylających zaskarżony wyrok i przekazujących sprawę do ponownego rozpoznania, gdyż sformułowanie "kończące postępowanie" użyte w art. 519 k.p.k., nie dotyczy zakończenia postępowania w danej instancji, lecz całego postępowania stanowiącego przedmiot procesu. Uznać zatem należy, że stronie nie będzie przysługiwała kasacja także od wyroku sądu odwoławczego, którym choćby w odniesieniu do jednego z zawartych w nim rozstrzygnięć dotyczących tego samego przestępstwa uchylono wyrok i sprawę przekazano do ponownego postępowania.

Tym bardziej, iż zgodnie z przepisem art. 442 § 1 zd. 2 k.p.k. uchylenie wyroku w zakresie rozstrzygnięcia o karze albo innym środkiem nie stoi na przeszkodzie uniewinnieniu oskarżonego lub umorzeniu postępowania. Z uwagi na treść tego przepisu powszechnie przyjmuje się, że wprowadzenie wyroku w zakresie winy jest prawomocny, ale jest to tzw. prawomocność względna. Dopuszczenie kasacji od wyroków względnie prawomocnych w istocie rzeczy stanowiłoby obejście przepisu art. 523 § 2 i 3 k.p.k. i w rezultacie prowadziło do przyznania stronie prawa do wniesienia kasacji, zanim w sprawie zapadłaby decyzja, czy wobec oskarżonego w ogóle zostanie wymierzona jakakolwiek kara, a jeśli tak, to jaki będzie jej charakter.

Na zakończenie tych rozważań należy przypomnieć, iż zgodnie z przepisem art. 530 § 2 k.p.k., prezes sądu odwoławczego, do którego wniesiono kasację, powinien odmówić jej przyjęcia m.in. wówczas, gdy jest niedopuszczalna z mocy ustawy (art. 429 § 1 k.p.k.). Z kolei na podstawie art. 531 § 1 k.p.k. Sąd Najwyższy pozostawia bez rozpoznania przyjętą kasację, jeżeli nie odpowiada ona kryteriom z art. 530 § 2 k.p.k.

Ponieważ w przedmiotowej sprawie kasacja obrońcy skazanego J. została wadliwie przyjęta, pomimo tego, że była niedopuszczalna z mocy ustawy, należało rozstrzygnąć w trybie art. 531 § 1 k.p.k. o jej pozostawieniu bez rozpoznania.

Nie ulega bowiem wątpliwości, że rozstrzygnięcie Sądu Apelacyjnego w części dotyczącej utrzymania w mocy wyroku Sądu I instancji, odnosiło się wyłącznie do przypisania winy skazanemu J. w zakresie trzech zarzucanych mu przestępstw oraz ich kwalifikacji prawnej.

Jednocześnie należy zauważyć, że odrębną kwestią, której jednak w tym postępowaniu nie ma potrzeby obecnie rozstrzygać, jest problem dopuszczalnego zakresu zarzutów kasacyjnych zawartych w kasacji od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego ostatecznie rozstrzygającego o karze.

O kosztach sądowych postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 626 § 1 k.p.k. i art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.